

Navr

Navr (*Acer campestre*)

Højde	Op til 15 meter
Form	Lille træ/stor busk
Blomstringstid	Maj - juni
Frugttype	Vinget nød
Modningstid	Oktober - november
Lys	Foretrækker sol, tåler skygge
Jord	Middelgod og leret
Fugt	Tør til middel
Vind	Tålsom
Vårfrost	Tålsom
Saltsprøjt	Tålsom

Udbredelse

Navr er hjemmehørende i Danmark. Dens naturlige udbredelse strækker sig over det meste af Mellem- og Østeuropa med nordgrænse i det sydlige Danmark

Beskrivelse

Navr er en stor busk eller mellemstort træ, som kan blive op til 15-20 meter højt og med en diameter på op til 1 meter. Fritstående træer udvikler en bred krone. De unge grene

er grønne, men bliver senere lyst rødbrune med lysebrune længdestriber, og der dannes ofte korkvinger på grenene. Bladene, der er små og lappede, springer ud i begyndelsen af maj, og der er gult løvfald i begyndelsen af november. Navr blomstrer i slutningen af maj, kort efter løvspring. Blomsterne kan både være tve- og enkönnede, men de fleste er hanlige. De er uanseelige, men producerer store mængder nektar og bestøves af insekter. Frugterne er vingede, og i forhold til spidsløn og ær er navr karakteristisk med næsten »lige vinger« på frøene.

Voksested

Navr trives bedst på en varm, muldrig jord i sol, men den tåler også skygge. Den kan anvendes på de fleste jordbundstyper, som dog helst skal være kalkrige og ikke for sure (pH 5,5 til 7,7). Træet har en dybtgående, meget forgrenet hjerterod og tåler kraftig vind.

Erfaringer viser, at navr kan anvendes i stort set hele landet, også uden for det naturlige udbredelsesområde. Den kan være følsom over for hård vinterfrost, og specielt udsatte steder bør derfor undgås. Desuden er arten meget følsom over for konkurrence med græs.

Anvendelse i landskabsplantninger

Navr er velegnet til kantbevoksning og inde i alle typer af naturplantninger. Dens blomster bidrager med nektar til bestøvende insekter og frø til egern og fugle. Gamle træer er levested for laver, mosser og et utal af insekter. Den er fortrinlig i blanding, især i skovbryn. Da den tåler kraftig beskæring, kan den bruges både som hæk, busk og træ. Den er muligvis meget følsom over for rotskader, der kan ske som følge af mekaniske skader med landbrugsredskaber ved læplantning. Den kan af og til rammes af sygdomme som kransskimmelsvamp og fusarium. Kan plantes forår og efterår.

Valg af plantemateriale

Skov- og Naturstyrelsen anbefaler, at der til landskabsplantninger bruges planter af en afstamning, der sikrer, at de er robuste og på lang sigt kan tilpasse sig eventuelle klimaændringer. Derfor foretrækkes genetisk brede, danske frøkilder.

På hjemmesiden www.plantevalg.dk kan der hentes oplysninger om valg af frøkilde.

Anden anvendelse

Navr anvendes til hegn og som klippet hæk i haver. Veddet kan bruges til brænde, til billedskæring og mindre brugsting.

Kilder

Anonym (1994). Træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplantninger. Skov-info nr.13. Tekst og redaktion: Skov- og Naturstyrelsen, Fællesudvalget for læplantning og Frøkildeudvalget.

Møller, P. F. og H. Staun (2001). Danmarks træer og buske. Politikens forlag.

Fortegnelse over frøkilder, se www.frøkilder.dk

